

Intr.: Med urbefolkning forstås samfunn som i liten grad er blitt påvirket eller forandret av nyere tiders s.k. sivilisasjon. Forandringshastigheten har vært svært lav både sosialt, kulturelt og religiøst.

Disse levde i en viss balanse med naturen, noe som muliggjorde en overlevelse i et meget følsomt økologisk system. Nå er dette systemet i stor grad ødelagt, og resultatet er blitt millioner av mennesker som lever helt marginalt.

En stor del av disse folkeslag er urørte eller i liten grad berørt av evangeliet. Derfor blir utfordringen flerfoldig: å gi dem evangeliet og å hjelpe dem til å overleve som folk.

Men hvordan kan mennesker fra en kultur formidle dette budskapet til en helt ulik kultur? Det er ikke bare språk-barrierer, men like store kulturelle og sosiale barrierer. Dette forutsetter en viss innsikt fra vår side. Mange har denne evne rent intuitivt. Viktige å være Jesus-orientert enn kulturorientert.

Det har nesten alltid vært en stor forståelse for språkhindringen, selv om det ^{iblandt} har nesten vært en forutsetning å lære et nytt språk for å være en kristen.

Men den kulturelle hindringen har vært mindre erkjent. Kultur er som kjent all tillært menneskelig tenke og handlingsmåte som en gruppe har felles. Det er forestillinger om Gud, verden, om livet, diverse verdier (hva som er pent og stykt, sant osv.) om skikker og ferdigheter og institusjoner som uttrykker disse forhold (templer, familie osv.). Skjer det endringer i disse forhold, blir det usikkerhet og utrygghet. Forandringer kan møtes med forventning eller mottiltak.

1. Vi må derfor forstå vår egen kultur i forhold til evangeliet.

Fins det en kristen kultur? I Lausannepakten sies det: "Fordi mennesket er Guds skapning, er noe av dets kultur rik på skjønnhet og godhet. Fordi det er en fallen skapning, er alt dette flekket med synd, og noe er demonisk." Vi har vel neppe en kristen kultur, men en kultur som er påvirket av kristen tankegang, og vi er en del av denne kultur på godt og vondt. Hvis Esaias kunne si at han var en mann med urene leber, og bodde blandt et folk med urene leber, så er vel dette ikke mindre sant for oss. Han fikk rensset sine leber, og fikk være Guds redskap som temmelig skarpt kritiserte sin samtids kultur. Guds Ord innebærer en kulturkritikk. Vi må lære oss å skille mellom det rent evangeliske, og det i våre forestillinger som er farget av vår egen kultur. Mye av denne fargingen er bra for oss, men kan være helt forkastelig eller uforståelig i en annen kultursammenheng. Det gjelder væremåter, forkynnerform, sangform osv.. Og dess

større avstand mellom sender og mottaker-kultur, dess viktigere er det at vi forstår vår egen kultur, og klarer å skille.

Vi har fått én kilde å drikke av, men vi bruker vår egen kopp, d.v.s. vårt språk, kultur etc.. er det som brukes for å formidle oss de Gudommelige verdier. Men det er på langs nær sikkert at denne koppen passer for alle.

2. Vi må forstå hvordan vi kan bygge bro mellom to kulturer.

Det sies av Egede i sin tid holdt timelange prekenes på norsk for Grønlenderne, og da var vel kommunikasjonen heller dårlig. Da de senere lærte språket, og kaldte "Guds lam" for "Guds sel", fordi lam var helt ukjent, da hadde misjonærene lært noe vesentlig.

a. Kommunikasjonsprosessen: Å folke en nordmann

Det er en sender som har et budskap som formidles via en bru som er forbundet mellom sender og mottaker. Eks.: Eju + vinke. Det er opplagt at sendingen må foregå på mottakerens premisser. Hvis senderen har et budskap som betegner er rund sirkel, så vil det når det passerer senderens kulturfilter bli f.eks. firkantig. Før dette budskapet oppfattes helt av mottaker, må det via hans kulturfilter, som kan være f.eks. trekantig, og budskapet blir trekantig. Men hele tiden vil det være en kjerne av sannhet, forhåpentligvis. Uttrykket "Se, jeg står for døren og banker" ville for Zanaki-folket bety at Jesus er en tyv, for de pleier å banke for å se om noen er hjemme. En ærlig mann vil rope navnet på en person i huset og gi seg til kjenne. Derfor står det slik i deres Bibel: "Se, jeg står for døren og roper!" I denne kommunikasjonsprosessen er det altså to brohoder. Det første brohodet er senderens kultur. Ingen kan helt løsrive seg fra egen kultur, men det er ikke det vi vil formidle. Eks fra opr. salen. En kan ikke gå i blinde, men være fullt bevist de begrensinger som kulturtilhørigheten gir ham.

Det andre brohodet er mottakerens kultur. En må erkjenne at den er like virkelig og viktig som vår. Men det er bare Guds Ord som kan dømme om hva som er godt eller dårlig. Men først må hjertet forvandles. Men i utgangspunktet MÅ en akseptere mottakerens kultur som den er. En kan f.eks. ikke gå inn å nekte gruppen vi går til å fortsette med sine religiøse fester, fordi vi synes det virker hedenskt. Kanskje ligger nøklen gjemt i deres egne skikker. Don Richardson forteller i boken "Fredens Barn" at "nøkkelen som Gud gav oss til sawienes hjerter var analogiens prinsipp - sammenligning mellom deres egne skikker og åndelige sannheter. Vi oppdaget at Gud allerede hadde sørget for evangeliseringen av dette folket analogt til de av verdens språk og kulturer, den himmelske døråpningen ved hvilken

